

11. august 2021

Sagsid.

Aftale om kommunernes økonomi i 2022

Den 8. juni 2021 indgik Kommunernes Landsforening og regeringen aftale om kommunernes økonomi i 2022.

Årets kommuneaftale indebærer udover et løft af servicerammen på 1,4 mia. kr. at to puljer vedrørende folkeskolen og ældreplejen fremover indregnes i bloktilskuddet. Den samlede ramme for kommunernes serviceudgifter i 2022 udgør herefter i alt 275,4 mia. kr.

For kommunernes anlægsudgifter i 2022 er rammen fastsat til 19,9 mia. kr. Dette er en reduktion i forhold til 2021 og skyldes, at rammen for 2021 var ekstraordinær høj p.g.a. Corona-situationen.

Der foretages en større negativ midtvejsregulering for 2021 p.g.a. ændrede skøn for udgifter til overførselsindkomster og ændrede skøn for pris- og lønudviklingen i kommunerne.

Af det samlede bloktilskud på 85,6 mia. kr. er 3 mia. kr. gjort betinget af at kommunerne under ét overholder servicerammen og 1 mia. kr. gjort betinget af at anlægsrammen overholdes.

Aftalen i sin fulde ordlyd er gengivet efterstående i budgetmappen.

Åbningstider

Mandag-onsdag	9.00-15.00
Torsdag	10.00-16.30
Fredag	9.00-14.00

Hovedpunkter i aftalen

Fakta om kommunernes økonomi i 2022:

- Kommunernes serviceudgifter løftes til 275,4 mia. kr. (løft på 1,4 mia. kr.) plus sædvanlig DUT-regulering.
- Loft for anlægsinvesteringer udgør 19,9 mia. kr. (heraf udgør 1,0 mia. i egenfinansiering fra kommunerne).
- Hhv. 3 mia. kr. og 1 mia. kr. af bloktilskuddet er gjort betinget af aftaleoverholdelse i budgetsituationen (uændret vilkår)
- Overførselsudgifterne skønnes til 96,8 mia. kr.
- Kommunernes udgifter til KMF skønnes at udgøre 23,6 mia. kr. (2022-udgifter sættes lig med kommunens budget i 2021).
- Kommunerne og Regeringen skal drøfte mulighederne for en revision af budgetloven.
- Kommunerne anbefales at indbetale indefrosne feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler.
- Kommunernes udgifter til konsulentydelse skønnes at kunne reduceres med 0,4 mia. kr. i 2022 plus 0,2 mia. kr. fra 2021 i alt 0,6 mia. kr.
- Behov for besparelser på velfærdsområder på 0,4 mia. kr. (velfærdsprioriteringer) hvis udgiftsstigning på specialiserede socialområde skal finansieres.

Midtvejsregulering for 2021:

- Der foretages en (negativ) midtvejsregulering på 3,2 mia. kr. af bloktilskuddet for 2021 fordelt med -3,5 mia. på overførsler og 0,3 mia. kr. p.g.a. ændret pris- og lønskøn.
- Nye DUT-midler på 1,1 mia. kr. tilføres, så reel midtvejsregulering udgør 2,4 mia. kr.

Kommunernes udgifter til håndtering af Covid-19:

- Kommunerne kompenseres med i alt 1,3 mia. kr. i 2021 for merudgifter til rengøring i kommunale og private velfærdstilbud, testkapacitet, isolationsfaciliteter og opsporing, herunder ældreområdet*.
- Kompensationen fordeles som udgangspunkt efter indbyggertal dog med respekt for særlig indkøbsmodel i forbindelse med værnemidler.
- Ved Kommuneaftale for 2023 foretages der en samlet efterregulering af kommunernes mer- og mindreudgifter til håndtering af Covid-19 i 2020 og 2021.
- Kompensation for merudgifter p.g.a. tab i trafikselskaber håndteres særskilt. De regionale trafikselskaber kompenseres med 0,6 mia. kr. for tab i 2021.

Note: De 1,3 mia. kr. er fordelt således:

- 0,4 mia. kr. til indkøb af værnemidler. Administreres af Aarhus Kommune.
- 0,9 mia. kr. til rengøring, testkapacitet mv. i kommunerne.

Serviceudgifter

Opgørelse af servicerammen i mio. kr.

Udgiftsloft 2022 (jf. Kommuneaftale 2021)	267.466
Tekniske forhold:	
Ændret P/L-regulering for 2021 (fra 1,5% til 1,6%)	264
Omregning til 22-PL	5.087
Øvrige tekniske korrektioner	152
Teknisk udgangspunkt	272.969
Kompensation for demografi og øget udgiftspres sociale område	1.400
Omlægning af puljer til bloktilskud	1.078
Servicerammen i 2021	275.447

Udgangspunktet for beregning af serviceudgiftsrammen for 2022 er det aftalte niveau for 2021 som udgør 267,5 mia. kr. Der korrigeres først for det højere P/L-skøn for 2021 svarende til -0,3 mia. kr. Udviklingen i P/L fra 2021 til 2022 skønnes til 1,9 % svarende til 5,1 mia. kr. Tekniske korrektioner til rammen udgør 152 mio. kr. som primært vedrører korrektioner til tidligere års aktstykker (primært overtagelsen af det fulde ansættelsesansvar for social- og sundhedsassistentelever i kommunerne).

Det tekniske udgangspunkt udgør dermed 273,0 mia. kr. Dertil kommer det aftalte løft i servicerammen på 1,4 mia. kr. til dækning af demografiudviklingen og et generelt øget udgiftspres i kommunerne samt at der omlægges to puljer fra særtilskud til bloktilskud i 2022. Dette indebærer en yderligere forhøjelse af servicerammen med 1,1 mia. kr.

Kommunernes serviceramme for 2022 udgør således i alt 275,4 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af årets lov- og cirkulære-program, som for 2022 medfører, at servicerammen forøges med yderligere 0,2 mia. kr.

I aftalen er der i lighed med tidligere års aftaler indbygget en evt. sanktion overfor kommunerne, idet 3 mia. kr. af kommunernes samlede bloktilskud er gjort betinget af at kommunerne under ét overholder serviceløftet for 2022 i budgetteringen for 2022.

Anlæg

Det er i aftalen forudsat, at de kommunale anlægsinvesteringer i 2022 må udgøre 19,9 mia. kr. (i løbende priser). Der er tale om et fald på 1,7 mia. kr. i forhold til 2021, hvor anlægsrammen udgjorde 21,6 mia. kr. Heraf finansierer kommunerne selv de 1,0 mia. kr. Det reelle fald i rammen for 2022 udgør 2,0 mia. kr., idet P/L for anlægsudgifter fra 2021 til 2022 udgør 1,4 % svarende til 300 mio. kr.

Der er i lighed med aftalen for 2021 fastsat et loft over de kommunale anlægsinvesteringer, idet 1 mia. kr. af kommunernes samlede bloktilskud er gjort betinget af at loftet over anlægsinvesteringer overholdes for kommunerne under ét i budgetsituationen.

Regeringen og KL er enige om, at det er en *central forudsætning* for kommuneaftalen, at den aftalte anlægsramme for 2022 overholdes i både budget- og regnskabssituationen.

Som led i udligningsreformen er det ekstraordinære finansieringstilskud, som blev indført i 2015 blevet gjort permanent. Størrelsen af finansieringstilskuddet fastholdes på 2020-niveau dvs. 3,5 mia. kr. dog opdateret med udviklingen i kommunernes befolkningstal.

Tilskuddet for 2022 fordeles efter de økonomiske forhold i kommunerne på følgende måde:

- 1,5 mia. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner efter indbyggertal.
- 1,0 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.
- 1,0 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgarantiens forudsætninger) under 183.900 kr. pr. indbygger.

På baggrund heraf er der beregnet et finansieringstilskud på 54,1 mio. til Svendborg Kommune i 2022.

Bloktilskud

Bloktilskuddet til kommunerne er for 2022 fastsat til 85,6 mia. kr. jf. aktstykke nr. 320 af 25. juni 2021 og er sammensat således:

	Mio. kr.
Bloktilskud før aftale	79.989
P/L regulering	1.360
Balancetilskud	-16.059
Budgetgaranti	20.430
Lov- og cirkulæreprogram m.v.	34
Andre reguleringer	-112
Bloktilskud 2022	85.642

Bloktilskuddet for 2022 fremkommer som en fremskrivning af bloktilskuddet for 2021 med pris- og lønreguleringen fra 2021 til 2022 samt skøn over kommunernes indtægter fra budgetgarantien og lov- og cirkulæreprogrammet samt andre reguleringer.

Balancetilskuddet er den forhandlingsstørrelse, som i sidste ende får regnestykket om de kommunale udgiftsrammer og finansieringen til at gå op. Balancetilskuddet er for 2022 negativt dvs. at for kommunerne under ét forventes de samlede indtægter herunder skatteindtægterne at overstige udgifterne til drift og indkomstoverførsler. Alle væsentlige forhold, som har betydning for kommunernes egen evne til at finansiere de aftalte udgifter, indgår i opgørelsen af balancetilskuddet. Det ekstraordinære finansieringstilskud indgår dog ikke i balanceberegningen, da det anses for at være et særtilskud.

Budgetgarantien dækker "de budgetgaranterede udgiftsområder", som herefter omfatter:

- Kontant- og uddannelseshjælp
- Arbejdsløshedsdagpenge
- Revalidering
- Kontantydelse
- Ledighedsydelse
- Førtidspension
- Seniorpension
- Ressourceforløb
- Jobafklaringsforløb
- Driftsudgifter til aktivering mv.
- Jobrotation
- Løntilskud
- Hjælpebidrag og personlig assistance
- Integrationsudgifter

Ovenstående udgifter er typisk afhængig af udviklingen i de generelle konjunkturer hvorfor den enkelte kommune typisk ikke selv kan påvirke udviklingen på disse områder. Derfor foretages der en årlig regulering vedrørende disse poster i bloktilskuddet.

Lov- og cirkulæreprogrammet medfører, at bloktilskuddet til kommunerne reguleres således at de afledte udgifter af nye lov- og regelændringer i princippet er udgiftsneutrale for kommunernes økonomi set under ét. Der er derfor ikke nødvendigvis overensstemmelse mellem udgiftsvirkningen i den enkelte kommune og den andel af tilskuddet, som kommunen modtager eller beskæres for.

Andre reguleringer er udtryk for øvrige reguleringer i bloktilskuddet, som ikke nødvendigvis kan henføres til et lovinitiativ. Det dækker typisk en post hvor kommunerne under ét skal bidrage med finansiering til et bestemt initiativ fx den fælles offentlige digitaliseringsstrategi.

Særtilskud

Med udligningsreformen er særtilskudspuljen til vanskeligt stillede kommuner permanent forhøjet til 350 mio. kr. For 2022 er puljen fremskrevet til 361,3 mio. kr.

(Svendborg Kommune har ansøgt om 15 mio. kr.)

Der forventes svar fra Social- og Indenrigsministeriet på kommunens ansøgning ultimo august.

Lånepuljer

Der er for 2022 ikke aftalt nogen lånepuljer udover den ordinære anlægspulje på 200 mio. kr. Lånepulje på 200 mio. kr. til det ordinære anlægsområde.

(Svendborg Kommune har ansøgt om 13,3 mio. kr.)

Der forventes svar fra Social- og Indenrigsministeriet på låneansøgningerne vedr. diverse lånepuljer inden udgangen af august 2021.

Effektivisering til brug for prioritering af velfærd

Det er mellem KL og regeringen aftalt, at det kommunale moderniserings- og effektiviseringsprogram – kaldet Velfærdsprioritering – videreføres. Programmet skønnes at kunne frigøre 400 mio. kr. i kommunerne til prioritering på velfærdsområderne. Derudover opfordres kommunerne til at undersøge mulighederne for at reducere forbruget af eksterne konsulenter med 200 mio. kr. i 2022.

Det specialiserede socialområde

Kommunerne oplever i disse år et stigende udgiftspres på det specialiserede socialområde, som regeringen anerkender også fremadrettet vil kræve vanskelige prioriteringer i forhold til de øvrige velfærdsområder. Regeringen og KL er derfor enige om, at kommunerne skal arbejde for at den fortsatte udvikling af området sker inden for den afsatte ramme.

Helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer

Regeringen og KL er enige om, at den kommende hovedlov om en helhedsorienteret indsats spiller en væsentlig rolle i forhold til at skabe bedre rammer for kommunernes indsats til borgere med komplekse problemer. Parterne er enige om at inddrage erfaringerne fra frikommuneforsøgene om en sammenhængende indsats sammen med borgeren.

Øvrige elementer i aftalen

Af øvrige emner i årets kommuneaftale kan kort nævnes:

- ◆ Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at etablere 21 nye forpligtende og formaliserede "Sundhedsklynger" centreret om akutsygehusene.
- ◆ Erfaringerne fra håndteringen af Corona-pandemien skal inddrages i drøftelserne af en nærhedsreform (mulighed for at frigøre mere tid til de kommunale kerneopgaver).
- ◆ Dokumentation og forenkling af reglerne på socialområdet.

- ◆ Regeringen vil senere i 2021 præsentere et udspil, der skal nedbringe hjemløsheden.
- ◆ Indkøb skal bruges som løftestang for den grønne omstilling. Kommunernes egenfinansiering på 1,0 mia. kr. af anlægsrammen for 2022 kan f.eks. bruges til "grønne investeringer". Der er dog ingen specifikke bindinger på området.
- ◆ Der skal foretages en analyse af kvaliteten på dagtilbudsområdet.
- ◆ Kommunerne med god likviditet opfordres til at indtænke muligheden for at nedbringe deres gæld ved budgetlægning for 2022 og overslagsårene. Dette kunne fx være indbetaling af feriepengeforpligtelsen.

Økonomiske konsekvenser af enkeltposter på lov- og cirkulæreprogrammet samt andre reguleringer.

Kommunernes bloktilskud indeholder kompensation for den udgifts- eller indtægtsmæssige virkning af en lang række lovændringer, som er vedtaget siden sidste års aktstykke i Folketingets Finansudvalg.

Initiativerne i årets lov- og cirkulæreprogram kan have betydning for kommunens serviceudgifter og/eller overførselsudgifter. I det følgende er det kun initiativer, der har betydning for *serviceudgifterne*, som omtales. Bevillingerne til de respektive udvalg reguleres med udgangspunkt i beskrivelserne i KL's budgetvejledning G.3-2.

Den forholdsmæssige andel af de aftalte reguleringer for serviceudgifter i lov- og cirkulæreprogrammet samt øvrige reguleringer er for Svendborg Kommune beregnet til 1,014 pct.

Fordelingen på de politiske udvalg:

(1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Økonomiudvalg	739	599	515	515
Børne- & Ungeudvalg	52	31	31	31
Kultur- og Fritidsudvalg	0	0	0	0
Social- og Sundhedsudvalg	992	587	587	587
Beskæftigelses- og Integrationsudvalg	0	0	0	0
Teknik- og Erhvervsudvalg	0	0	0	0
Natur- og Miljøudvalg	-54	-54	-54	-54
I alt	1.730	1.163	1.079	1.079

Ovenstående oversigt viser nettoeffekten af lovændringerne indenfor de enkelte udvalgsområder. Det er af administrative årsager kun lovændringer med en udgifts- eller indtægtsvirkning på over 50.000 kr., som indarbejdes i budgettet. Denne "bagatelgrænse" har tidligere været på 100.000 kr. men blev nedsat til 50.000 kr. ved budgetlægningen for 2020.

I tilfælde af at de lokale forudsætninger viser sig at afvige i forhold til de overordnede forudsætninger på landsplan, rejses dette som et særskilt problem enten i forbindelse med den løbende økonomiske rapportering for 2022 og/eller ved budgetlægningen for 2023.

Specificeret oversigt over reguleringerne fremgår af oversigten på de følgende sider:

Politisk udvalg	Initiativ	2022	2023	2024	2025	Note
Økonomi-udvalget	Lov nr. 1061 af 30. juni 2020 om ændring af ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love *)	83	83	0	0	(1)
Økonomi-udvalget	Lov nr. 1944 af 15. december 2020 om ændring af lov om en børne- og ungeydelse og lov om skattefri kompensation for forhøjede energi- og miljøafgifter (Ligedeling og individuel indkomstafrapning af børne- og ungeydelsen og ligedeling af den supplerende grønne check m.v.) 1)*)	205	159	159	159	(2)
Økonomi-udvalget	Forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere	71	26	26	26	(3)
Social- og Sundhedsudvalget	Driftsomkostninger for de nye kvindekrisecenterpladser	664	664	664	664	(4)
Social- og Sundhedsudvalget	Sonderemedier	-77	-77	-77	-77	(5)
Økonomi-udvalget	L21. Forslag til Lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Overførsel af myndighedsansvar for seniorpension til Seniorpensionsenheden m.v.)	380	331	330	330	(6)
Børne- og Ungeudvalget	Forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven (Minimumsnormeringer i daginstitutioner – Indsamling af data)	52	31	31	31	(7)
Natur- og Miljøudvalget	Fortsat finansiering af kommunal indsatsplanlægning efter vandforsyningslovens §13/13a. *)	155	155	155	155	(8)
Natur- og Miljøudvalget	Bekendtgørelse om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører (Affaldsaktørbekendtgørelsen).	-209	-209	-209	-209	(9)
	I alt	1.324	1.163	1.079	1.079	

Noter:

Ad (1):

Med aftalen *Kompensation til boligejerne og fortsat tryghed om boligbeskatningen* indgået i maj 2020 er det besluttet at justere tidsplanen for implementeringen af boligskatteforliget fra 2021 til 2024. Den midlertidige indefrysningsskema for grundskyld forlænges fra 2018 med udløb i 2020 til nu udløb i 2023. Lovforslaget indebærer også nødvendige tilretninger af it-systemet ESR, som leveres af KMD. Kommunerne kompenseres for de medfølgende ekstraudgifter. (Budgetvejledning G.3-2. pkt. 5)

Ad (2):

Lovforslaget udmønter en politisk aftale om en lighedeling af børne- og ungeydelsen, som træder i kraft fra 2022. Ydelsen administreres af Udbetaling Danmark. Lovforslaget forventes at medføre et stigende bidrag fra kommunerne til Udbetaling Danmark. (Budgetvejledning G.3-2. pkt. 6)

Ad (3):

Loven implementerer EU-direktiv 2019/1937 af 23. oktober 2019, der vedrører overtrædelser af EU-retten. Lovforslaget udvider anvendelsesområdet til også at omfatte alvorlige lovovertrædelser og andre alvorlige forhold.

I forbindelse med etableringen af ordningen vil kommunerne skulle fastlægge og beskrive kommunens politik på området, roller og ansvar for specifikke funktioner og personer samt hvordan indberetningerne skal behandles. Der skal desuden etableres en hjemmeside til brug for indberetning.

(Budgetvejledning G.3-2. pkt. 7)

Ad (4)

Med afsæt i Finansloven for 2020 er der udmøntet midler til 96 nye pladser på kvindekrisecentre. Driftsudgiften hertil er skønnet til 65,5 mio. kr. årligt når alle pladserne er i drift. (Budgetvejledning G.3-2. pkt. 10)

Ad (5):

Ankestyrelsen har afgjort, at sonderemedier er et behandlingsredskab og skal dækkes vederlagsfrit af regionerne og kommunerne efter Sundhedsloven. Det medfører, at borgerne ikke længere kan få dækket egenbetalingen på 40 pct. til sonderemedier som merudgifter efter serviceloven. Kommunerne reguleres for mindreudgifterne.

(Budgetvejledning G.3-2. pkt. 22)

Ad (6):

Med lovforslaget overdrages kompetencen til at træffe afgørelser om seniorpension fra kommunerne til Seniorpensionsenheden. Lovforslaget har administrative konsekvenser. Dette drejer sig om 1. færre samtaler, 2. flere lægeerklæringer, 3. sagsoplysning i stedet for sagsbehandling og 4. drift af Seniorpensionsenheden. Der skal fremover betales et administrationsbidrag til Seniorpensionsenheden.

(Budgetvejledning G.3-2. pkt. 28)

Ad (7):

De afsatte midler er en foreløbig kompensation for de kommunale opgaver forbundet med at tilvejebringe data for minimumsnormeringer. (Budgetvejledning G.3.2. pkt. 38)

Ad (8):

Det nuværende finansieringsniveau for indsatsplanlægningen efter vandforsyningslovens § 13 kører videre frem til 2024. Det betyder, at der i perioden 2021-2024 er afsat finansiering til at videreføre de nuværende opgaver vedrørende indsatsplanlægningen herunder også driften af koordinationsforum mv.

(Budgetvejledning G.3.2. pkt. 41)

Ad (9)

Der er opnået enighed mellem KL og Energistyrelsen om at kommunernes mulige gebyrindtægt som følge af de nye gebyrhjemler i affaldsaktørbekendtgørelsen vedr. anvisninger og jordflytninger fremover. Muligheden for at opkræve gebyrer på området reducerer kommunernes bloktilskud og dermed også servicerammen. (Budgetvejledning G.3.2. pkt. 45)

Andre reguleringer

I forbindelse med kommuneaftalen er der også aftalt finansiering vedr. initiativer, der ikke indgår i lov- og cirkulæreprogrammet. I det omfang kommunen er handlepligtig, er de indarbejdet som nye finansierede udgifter og indeholdt i basisbudgettet.

I nedenstående oversigt er vist de øvrige reguleringer, som er medtaget i basisbudgettet.

Politisk udvalg	Initiativ	2022	2023	2024	2025	Note
Social- og Sundhedsudvalget	Sundhedsklynger	406	0	0	0	(1)
	I alt	406	0	0	0	

Ad (1):

I forlængelse af Kommuneaftale 2022 indgik Regeringen, Danske Regioner og KL en aftale om at etablere Sundhedsklynger, der skal skabe bedre og mere sammenhængende patientforløb og styrke samarbejdet på tværs i sundhedsvæsenet. Der udmøntes foreløbigt 40 mio. kr. i 2022 til kommunerne til anvendelse i Sundhedsklyngearbejdet. Finansiering for overslagsårene skal forhandles med KL. (Budgetvejledning G.3-2, pkt. 65)